

1972. augusztus: Böszörményi István felszólal az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének ülésén a budapesti Fészek klubban (balról dr. Bárczi Géza és dr. Sinor Dénes professzorok)

Az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége ülésének szünetében Böszörményi István Kodály Zoltánnal beszélget

Novotia Ferenc felvételei

SZAMOSKÖZI ISTVÁN
református püspök, az MVSZ alelnöke

*Magyar Hírek, Budapest
1976. aug. 28.*

JÓ SÁFÁR MÓDJÁRA ÁPOLNI BÖSZÖRMÉNYI PÜSPÖK ÉLETMŰVÉT

Együttérzéssel és áldáskívánattal köszöntöm amerikai magyar református hittestvéreinket. Beleszövődik soraimba a Magyarok Világszövetsége elnökségének és az Anyanyelvi Konferencia Védnökségének üdvözlőlevele is, hiszen a tengerentúli élő református magyar emberek között sokan vannak, akik tartják a kapcsolatot ezzel a mozgalommal, egyetértve azzal a jószándékú célkitűzéssel, hogy éltsük a magyar nyelvet az egymást követő emberöltőkön keresztül, nemzedékről nemzedékre.

Biztató és lesújtó hírek érkeztek hozzánk. Örülünk az örülőkkel, a jó hírek hallatán, de most mindenek előtt megállunk lélekben a Mountain Grove-i temető mauzóleuma előtt, hogy az amerikai reformátussággal együttérve gyászoljunk mi is, és elhelyezzük a kegyeltes emlékezés élő virágait dr. Böszörményi-Bessemer M. István lelképásztor úr sírjára. Sorolhattam volna nevezetesen után mindazokat a kiemelkedően rangos tisztségeket, amelyeket valaha is viselt egyházában és a társadalomban — hiszen sokáig püspökként is szolgált —, de lelki arculatát a kálvinista lelképásztor karaktere jellemezte legteljesebben.

Akkor ember volt, csaknem két emberöltőnyi közösségének egész ideje alatt. Életeművét ércel maradóan őrzik tettei. Bridgeport nagytemploma, mely valóban a székesegyházak katedrálisaihoz mérhető, mellette a parkóka-palota, a „Bessemer Center” épülettömbje, amely több száz embernek ad kényelmes helyet egyházi és társadalmi összejövetelek alkalmával. De a legjelentékenyebb építmények Böszörményi István az emberi lelkek mélyén végzte el: sajátos szervező erejével jóformán a semmiből emelte magasba Bridgeport magyar református gyülekezetét.

Részt vehettem a „Bessemer Center” felszentelésének egyházi ünnepén 1973 nyarán. Akkor közvetlen közelről éreztem meg Böszörményi István lelkeinek centripetális erejét, egységiségének tömegvonó hatását. A köszöntések hosszú sorában sok szép beszéd, olykor csak egy meghatározott mondat hangzott el, de mindegyik arról szólt bizottságtétel volt, hogy mit tett velük, értették, miattuk és érdekükben a „Főtiszteletelő Úr” vagy „Pista bácsi” vagy a „Főtiszteletelő Asszony”, külön-külön és együtt ez az emberszerető házaspár.

Egész közösségünk nevében meghatározottan óhajtom kifejezni igaz részvétünket a hűséges hitvestársnak, a forrón szeretett feleségnek, Lilla asszonynak. Mindannyian, akiknek gondjuk és feladatunk őrzeni és ápolni az anyanyelvet, számos tartjuk Böszörményi István eredményes munkáját, amit az Anyanyelvi

Konferenciák előkészítéséért, üléseseinek sikeréért, a tengerentúli, illetve velünk együtt idehaza végzett. Amit vállalt, amit elkezdett, azt mindig befejezte: szilárd akaratú ember volt, az akaratosság legkisebb jele nélkül. A finom derű, a szelíd humor, a megnyerő modor szerszámaival dolgozott. Feltéve ápolott tervet, a magyar-amerikai diákeresét is sikerült megvalósítania. Midőn az Anyanyelvi Konferencia Védnöksége tavalyi kibővített ülésének előkészítő bizottságában ennek eredményéről beszámolt, szinte sugárzott róla: milyen bőlesen szereti az óhazát, népünket, mennyire tisztán látja a népek lehetőségei békés kapcsolatát, a ligeteket teljesítő emberszeretettel miként érleli annak egyik gyümölcsét. A búsvételi alkalmával nem szokásból mondjuk azt, hogy emléket megörizzük és példáját követjük, hanem azért, mert valóban az az-út vezet az Anyanyelvi Konferencia és a Magyarok Világszövetsége mozgalmának célja felé, amelyen Böszörményi István járt.

Olvasóink megértik, hogy mikor a hozzánk érkező jó hírek hallatán áldást mondok és jókívánataimat is kifejezem, továbbra is a magam szóhasználatával élek. Isten különös gondviselését látom ugyan, s abban, hogy néhai dr. Böszörményi István utódja, főtiszteletelő dr. Büttosi János úr lett a „Calvin Synod of The United Church of Christ” püspöke. Egy-egy közösség életében sorsdöntő a generációs átvétel mozaikja. Fölvetődik a kérdés: vajon mindaz, amit az előd alkotott, hogyan marad fenn, miként fejlődik.

Előbb már említettem: 1973-ban, amerikai utam során, az időpontok szerencsés találkozására folytán alkalmam volt a „Bessemer Center” felszentelésének liturgiájában részt venni. Az azt követő ünnepségen maradandó benyomást kellett bennem az az őszinte bizalom, érdeklődés és spontán tisztelet, amellyel a jelenlevők dr. Büttosi János személyét körülvették. Így már nem lepett meg bennünket, hanem örömmel töltött el mindnyájunkat az utódlásnak és a kardiális, egyhangú megnyilvánulás.

Ilyen esetekben részletesen szokták ismertetni az új személyiség életétörténetét.

Erre azonban nincs különösebb szükség, mert dr. Büttosi János püspök úr nem ismeretlen ember sem Amerikában, sem idehaza. Lapunk azonban más világrészek magyarságának érdeklődésére is számít, ezért életének néhány adatát leírom. Szabolcs megyei születésű, 56 éves ember. Rendkívül ösztöndíjjal tanult Debrecenben és a „sub auspiciis” doktorátus várómányosa, amikor a második világháború keserves esztendei kövéltek. Vallástanári és katonajelkésztő, majd pedig 1947-ben megérkezett Austin presbiterianus teológiájára, ahol tehetsége és szorgalma révén ismét ösztöndíjas. Princetonban szerzett diplomát, Pittsburgban doktorát. Lelképásztor, esperes, egyházközségi tisztségeket viselt, 1967-ben az United Church of Christ elnöke. A közelét egyre több területen vezet igénybe nemzetközi szinten is: a Református Világszövetség észak-amerikai munkájában vesz részt, az amerikai magyar Ösztöndíj Alap igazgatója. A „Fale Divinity School” felkéri a lelkészek gyakorlati előkészítésére. Felesége, a főtiszteletelő asszony éveket töltött japán misszió szolgálatban. Midőn Böszörményi István, kevéssel 75. születésnapja után végző nyugalmazott, a közbizalom dr. Büttosi Jánost választja Bridgeportban utódló.

A II. Anyanyelvi Konferencia szombat-helyi ülésén üdvözöltük legutóbb körünkben. Megjegyzéseit, javaslatait felhasználtuk a további munkában. Így ismertük meg őt, mint aki az anyanyelvi mozgalom szolgálatának értékét körültekintően mérlegeli, a meggyőződésével egyezőt elfogadja, ellenvéleményének pedig nyíltan kifejezést ad. Elvi és gyakorlati vitákban nagy koncepciójú, erős szellem. Midőn bridgeporti szolgálatára áldást monduk mi, hazai reformátusok és amikor Világszövetségünk jókívánásait is tolmácsolom, egyetlen remélem, hogy további kapcsolataink kölcsönösen ápolhatjuk. Így dr. Böszörményi Istvánnak nemcsak a gyülekezetben, hanem az anyanyelvi mozgalom folyamatos munkájában is utódja lehet dr. Büttosi János püspök úr. Isten áldja, erőt és jó egészséget kívánunk felelős hivatásának maradéktalan betöltéséhez!

Baráti üdvözlőitünk szavait — úgy gondolom —, hogy legszűkebb körben az Amerikai Magyar Református Egyesület elnökségének és tagságának küldhetjük a nyolcvan éves jubileumra, a Bethlen Ottomán megkezdett munkájának ötvenedik évfordulójára. Híret vettük annak, hogy főtiszteletelő György Árpád úr, aki eddig a főtisztviselői tisztséget töltötte be, a közbizalom

lom folytán elnöke lett az Egyesületnek. Szívvel kívánjuk, hogy munkáját siker koronázza és bölcs vezetése mellett az Egyesület maradéktalanul betölthesse neves hivatását!

A messzi múltban egy West Virginia-i bányászerecséltenség mélyítette el az amerikai magyar reformátusokban tragikus erővel azt a tudatot, hogy a jószándék — önmagában véle — elégtelen közé a közösen való segítésem. Vallástanári és katonajelkésztő, majd pedig 1947-ben megérkezett Austin presbiterianus teológiájára, ahol tehetsége és szorgalma révén ismét ösztöndíjas. Princetonban szerzett diplomát, Pittsburgban doktorát. Lelképásztor, esperes, egyházközségi tisztségeket viselt, 1967-ben az United Church of Christ elnöke. A közelét egyre több területen vezet igénybe nemzetközi szinten is: a Református Világszövetség észak-amerikai munkájában vesz részt, az amerikai magyar Ösztöndíj Alap igazgatója. A „Fale Divinity School” felkéri a lelkészek gyakorlati előkészítésére. Felesége, a főtiszteletelő asszony éveket töltött japán misszió szolgálatban. Midőn Böszörményi István, kevéssel 75. születésnapja után végző nyugalmazott, a közbizalom dr. Büttosi Jánost választja Bridgeportban utódló.

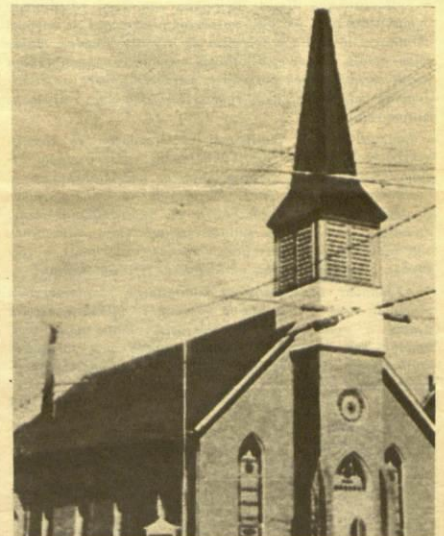
Végül — és szempontunkból sem utolsósorban —, ez az Egyesület úgy élte át az amerikai magyar reformátusokat, ahogyan ezt semmiféle egyéb egyesülés nem tudta volna megtenni. Elédig több mint kétezer gondozottja volt az otthonnak. Szívvel kívánjuk, hogy a következő évtizedekben is fűtsé át falait ez a szolgálatra kész, krisztusi emberszeretett. Biztosra vesszük, hogy így lesz, és ez irányú felelős szolgálatához György Árpád elnök úr erőteljes támogatást kap munkatársaitól és a közegyházról.

Tisztaban vagyok azzal, hogy ezt a rövid írásmatom számos helyen jelentős adatokkal bővítenék, s nem utolsósorban személyes emlékek felidézésével, de hiszem azt is, hogy a kevés néha többet mondhat, mint a teljességre igyekvő részletezés.

Az Amerikai Magyar Református Egyesület székháza Trentonban (New Jersey)

A trentoni templom, ahonnan az Amerikai Magyar Református Egyesület hajdan elindult. Az egyházközség 1894-ben alakult, a templomot 1898-ban emelték

BÖSZÖRMÉNYI

István

1901-1976

1 db. lap